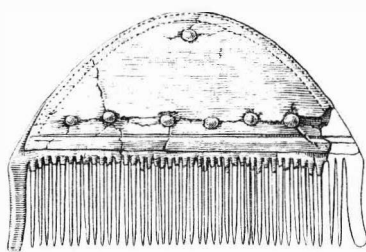

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1969

BRNO 1971

vřené okraje. Za zmínku stojí při tomto nálezu i okolnost, že v posledních letech byly na lužických sídlištech častěji pozorovány osamocené jámy, obsahující velké kusy nádob (zásobnic); někdy jen bez zahloubení do podloží leží osamocené na povrchu sídliště velká hrubá zásobnice ve střepech nebo její části. Zmíněný jev se opakuje na různých nalezištích.⁴ Poloha jámy v Hulíně na „Padělkách“ s částmi velkých zásobnic nasvědčuje, že mohlo jít právě o takovýto případ, zejména i se zřetelem k tomu, že v blízkém okolí nebyla podle výpovědi pracovníků žádná další jáma objevena. Posléze je třeba u tohoto nálezu uvést, že jde o novou lokalitu lužické kultury v Pomoraví. Z nejbližších ležících je známo velké lužické sídliště na severním okraji Hulína (parc. č. 407/1 — cihelna v oblouku železniční trati).⁵ Jiné blízké současné sídliště bylo objeveno v roce 1957 jižně odtud na katastru Záhlinic.⁶ Nevelká vzájemná vzdálenost zmíněných lokalit svědčí o hustotě osídlení v tomto období.

P o z n á m k y :

¹ Podrobnosti jsou uvedeny v nálezové zprávě (archiv AÚ ČSAV v Brně). Detailní zaměření místa nálezů nebylo možné, písčivá zabíhá do více parcel a hraniční kameny mezi nimi byly odstraněny. Podle informace v archivu katastrálních plánů MěstNV v Hulíně leží místo nálezů přibližně na hranici původních parcel č. 1629 a 1628/1, ve vzdálenosti necelých 50 m východně od břehu Pláňavského rybníka. Celá oblast měla být v roce 1969 znovu vyměřena a parcely přečíslovány. V téže trati „Padělky“, jižněji u hranic katastru obce Záhlinic, bylo zjištěno na parc. č. 1615 a 1614 sídliště věteřovského typu (V. Spurný, AR V-1953, 452—455) a na zmíněné parcele č. 1615 byla též objevena neolitická keramika lengyelského rázu (ibid., 303—304). Srv. situační náčrt s polohou těchto nalezišť (ibid., 453, obr. 197).

² Srv. např. vejčitou zásobnici ze sídliště v Záhlinicích (V. Spurný, AR XIII—1961, 15, obr. 4:4). Jsou doloženy i z hrobů, např. z Mohelnice (J. Nekvasil AR XVIII—1966, 283, obr. 104:3). Podrobnější výčet analogií nelze v této informativní zprávě uvádět.

³ Viz o nich podrobněji u K. Tihelky, PA 51, 1960, 35—36, který je označuje jako hrubší hrnce.

⁴ Např. na sídlišti v Hulíně-cihelna, parc. č. 407/1, kde v sondě XIII/1957 byly zjištěny části velké, žarem deformované silnostěnné zásobnice, osamocené ležící bez zahloubení na povrchu podloží (nepublikováno; nálezová zpráva v archivu AÚ ČSAV v Praze). Podobné nálezy sledoval na Moravě též J. Nekvasil, jemuž děkuji za upozornění. V Čechách si jich povšiml V. Vokolek (AR XIII—1961, 478; zde další nálezy a literatura).

⁵ Literaturu k nalezišti Hulín-cihelna, parc. 407/1 viz naposledy V. Spurný, AR XX—1968, 245.

⁶ *idem*, AR XIII—1961, 12—16.

Lausitzer Siedlungskeramik aus Hulín (Bez. Kroměříž). Im Jahre 1969 wurde im Stadtgebiet Hulín, Bez. Kroměříž (Mähren) auf der Flur „Padělky“ bei der Sandgewinnung eine Grube angeschnitten, in der sich Teile großer Gefäße fanden, von denen einige durch Brand deformiert waren (Taf. 13). Die Keramik zeigt Siedlungsgepräge, ist der Lausitzer Kultur zuzuweisen und in die Stufe HA zu setzen. Der hier angeführte Fund vermehrt die von Siedlungen dieser Kultur bekannten Beispiele des Vorkommens vereinzelter Gruben, in denen sich Teile großer Gefäße (Vorratsgefäße) fanden. Einigemal traf man auch grobe große Vorratsgefäße in Scherben oder Teile solcher Gefäße nicht eingetieft auf der ursprünglichen Oberfläche der Siedlung an.⁴ Die Keramik aus diesem Fund trägt darüber hinaus zur besseren Kenntnis der Typologie der Vorratsgefäße der mährischen Gruppe der Lausitzer Kultur bei.² In der näheren Umgebung der Flur „Padělky“, von wo unser Fund stammt, breiteten sich weitere Siedlungen der älteren Phase der Lausitzer Kultur aus.^{5, 6} Diese Fundstücke kamen nach ihrer Bearbeitung in die archäologische Sammlung des Museums Kroměříž (Zuw. Nr. 120/69).

NÁLEZY SLEZSKÉ FÁZE KULTURY POPELNICOVÝCH POLÍ U HULÍNA

(okr. Kroměříž)

JAROMÍR ONDRÁČEK, AÚ ČSAV Brno

(Tab. 14)

Při severním okraji města v trati „od Hučnice“ byla při hloubení průkopu pro plynové vedení porušena kulturní vrstva se slezskými střepey. Místy byly patrné i mělké prohlubně, dosahující hloubky až 140 cm od povrchu. Část nálezů z vyházené hlíny zachránili J. Kryl a V. Trefil z Hulína, kteří nález ohlásili Archeologickému ústavu ČSAV v Brně. Při záchranné akci (27. 5. 1969) byl však průkop téměř celý zahrnutý, takže výzkum nemohl být proveden. Byly však nasbírány další střepey a zlomky přepálených lidských kostí, což svědčí o tom, že zde mohly být i rozrušené žárové hroby. Do jaké míry souvisí nový nález s lužickým sídlištěm ve staré cihelně (srv. Z. Trňáčková, Přehled výzkumů 1958, 97; J. Říhovský, Přehled výzkumů 1959, 158) a s dalším lužickým osídlením v polích za železniční trati (J. Ondráček, nálezová zpráva v AÚ ČSAV Brno, č. j. 2445/62), nelze zatím říci. Vzdálenost mezi jednotlivými nalezišti je 200 až 350 m.

Funde der Schlesischen Phase der Urnenfelderkultur bei Hulín (Bez. Kroměříž). Am Nordrand der Stadt Hulín störte man bei der Ausschachtung des Grabens für die Gasleitung eine Kulturschicht mit Scherben der Schlesischen Phase. Da man unter dem gewonnenen Material auch Teile verbrannter Menschenknochen antraf, ist es möglich, daß bei diesem Eingriff auch Brandbräuger zerstört wurden.

HALŠTATSKÉ POHŘEBIŠTĚ V LODĚNICÍCH (okr. Opava)

JIŘÍ PAVELČÍK, AÚ ČSAV Brno

Při rekonstrukci státní silnice Opava—Krnov bylo narušeno rozsáhlé pohřebiště lidu popelníkových polí. Pracovníci expozitury AÚ ČSAV v Opavě zde ve spolupráci s pravěkým oddělením Slezského muzea zachránili šest žárových hrobů. Tyto byly uloženy v malých mísovitých jamách, zasypaných popelem. Obsahovaly běžnou keramiku, jako osudí, mísy, teriny, latky, šálky a koflíky. Bližší datování není zatím možné, neboť materiál, který je uložen ve Slezském muzeu, není dosud laboratorně zpracován.

Das hallstattzeitliche Gräberfeld von Loděnice (Bez. Opava). Bei der Rekonstruktion der Staatsstraße Opava—Krnov störte man in der Gemarkung der Gemeinde Loděnice, Bez. Opava ein ausgedehntes Brandgräberfeld. Die archäologische Ausgrabung führte hier die Opaver Expositur des AI ČSAV in Zusammenarbeit mit dem Schlesischen Museum durch, wo die gewonnenen Funde verwahrt werden.

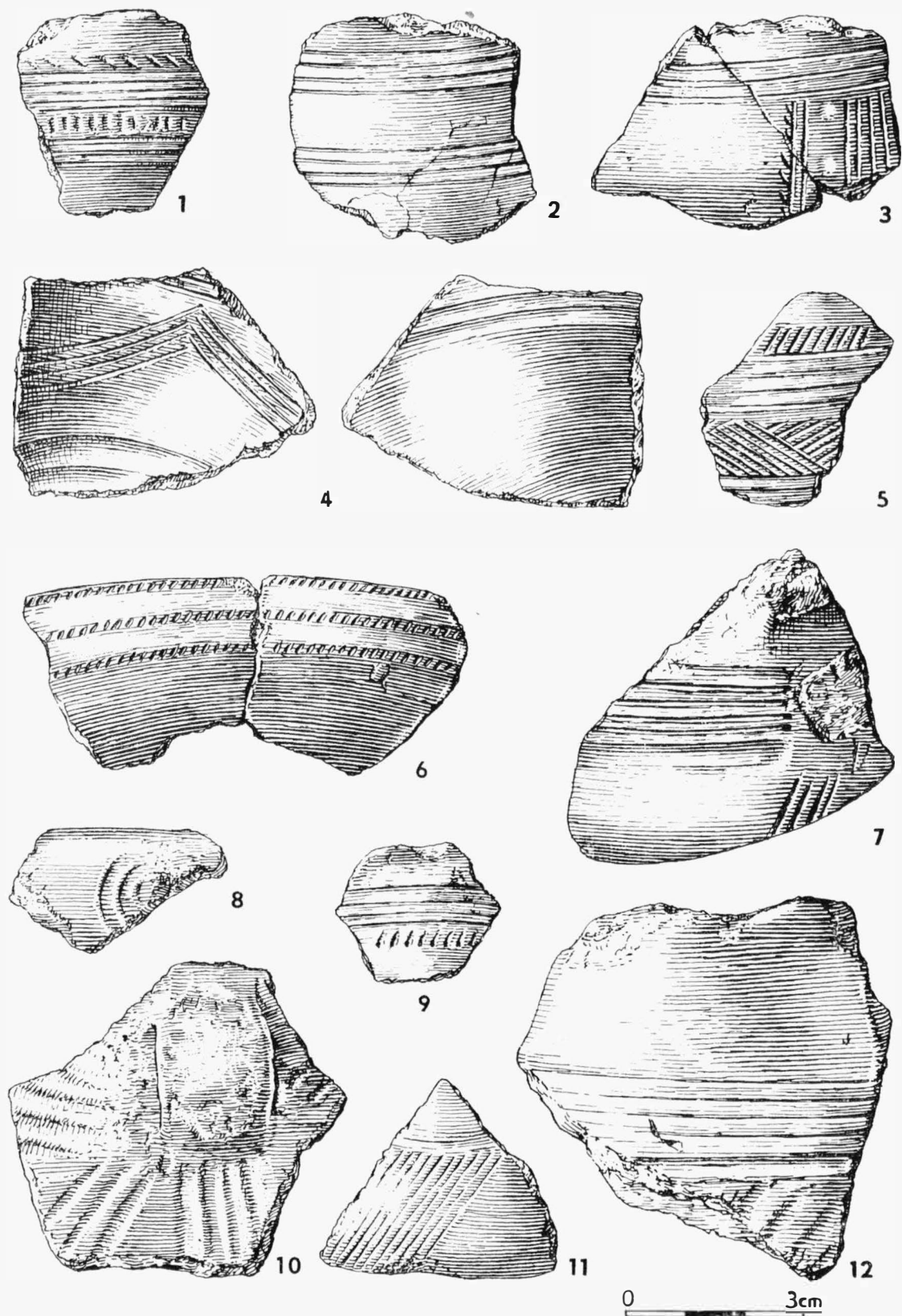
HORÁKOVSKÝ HROB Z BUDKOVIC (okr. Brno-venkov)

JAROMÍR ONDRÁČEK, AÚ ČSAV Brno

V první polovině května 1969 rozrušil na své zahradě p. Knotek při kopání jámy pro vinnou révu žárový horákovský hrob. Bronzové, železné a keramické milodary předal do sbírek ivančického muzea. 16. 5. 1969 se na naleziště dostavili pracovníci Archeologického ústavu ČSAV v Brně (K. Ludikovský, J. Ondráček), kteří zjistili bližší nálezové okolnosti a vykopali menší ověřovací sondu. Podle výpovědi nálezce i podle zjištění v sondě lze rekonstruovat tuto původní situaci: v jamce kruhového tvaru, která měla v průměru asi 65 cm a byla 60 cm hluboká (z toho 30 cm tvořila ornice), stála na dně větší nádoba se spálenými kostmi a vedle ní, poněkud výše menší nádobka. Obě byly překryté plochými pískovcovými kameny. Mezi střepy z popelnice byly další drobné předměty a střepy z misky. Po obvodu jamky a zvláště nad nádobami se našly hranaté ploché pískovcové kameny, které zřejmě tvořily obložení hrobu. Zachráněny byly tyto předměty:

1. Malá baňatá nádobka.
2. Střepy z větší popelnice.
3. Střepy z misky s dovnitř zataženým okrajem.
4. Čtvercová spona z bronzového plechu, zdobená plastickými motivy soustředných kruhů.
5. Zlomky dvou jiných podobných spon s poněkud odchylnými soustřednými kruhy.
6. Dvě poškozené ložkovité spony ze železa.
7. Zlomky žebrovaného náramku z bronzového plechu.
8. Zlomky tenkého bronzového plechu, zdobeného vícenásobnými jemnými rýhami a krokvicemi.
9. Hliněný přeslen s řadou svislých rýžek na obvodu.

Ein Grab der Horákov-er Kultur in Budkovic (Bez. Brno-venkov). H. Knotek störte beim Ausheben einer Grube für die Anpflanzung von Wein in seinem Garten ein mit Sandsteinen umgebenes Brandgrab. Auf der Sohle der kreisrunden Grabgrube von etwa 65 cm Durchmesser und 60 cm Tiefe stand eine Urne mit verbrannten Knochen und neben ihr, aber etwas höher, ein kleineres Beigefäß. Beide Gefäße waren mit flachen Steinen überdeckt. Unter den Urnenscherben fanden sich Scherben einer Schale, ein Tonspinnwirtel, eine verzierte quadratische Fibel aus Bronzeblech, Bruchstücke zweier ähnlicher Fibeln, zwei eiserne Kahnfibeln, Bruchstücke eines gerippten Armrings aus Bronzeblech und Blechstücke mit feinem Ritzornament.

Tab. 14

Hulin (okr. Kroměříž). Keramika ze slezského sídliště. — Keramik aus der Siedlung der Lausitzer Kultur.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1969

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulik, DrSc.
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady: H. Plátková, dr. R. Tichý
Kresby: Doc. dr. B. Klíma, B. Ludikovská, R. Skopal
Na titulní obálce: Kostěný hřeběn z doby římské z Mořic (okr. Prostějov)
Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné